

A KATOLIKUS HIT KORSZERŰ BEMUTATÁSA (3. rész)

Az alábbiakban közöljük a Nem-keresztények Titkársága által kibocsátott elaborátum harmadik, befejező részét. Az első részt augusztusi, másodikat szeptemberi számunkban közöltük.

A KERESZTÉNY ÉLET

Ki a keresztény ember

1. A „keresztény” elnevezés Krisztus nevéből származik és keresztény az, aki mindenben Jézus Krisztust követi. A keresztény élet éppen ezért a Krisztushoz csatlakozás alapvető és visszavonhatatlan döntésén alapszik, amelynek célja, hogy kövesse és utánozza őt, lelki közösségben vele, testvérünkkel, Urunkkal és az emberek Üdvözítőjével.

2. Ezért a keresztény ember számára Jézus Krisztus a példakép és a cselekvés normája. Az élet minden körülményei között, az örömben és a nélkülözésben, a munkában és a pihenésben, a kockázatban és a kísértésben, egészen a halál félelmetes pillanatáig, a keresztény ember tudja, hogy Jézus mindebben előtte járt, és megfánította őt arra, hogyan kell Istenhez menni, megjárva a halál útját, hogy eljuthasson a feltámadásra. A keresztény ember minden helyzetben arra törekszik, hogy azt tegye, amit Jézus Krisztus tett volna az ő helyében. Ezért jártas az evangélium olvasásában, hogy megtalálja benne Krisztus szavait és példáját.

3. Ez az állandó hivatkozás Krisztusra nem annyira a külső és részletbemenő utánzásra vonatkozik, ami lehetetlen lenne, hanem az ő lelki készségeinek átvételére. Ezek a lelki készségek összesítve nyilatkoztak meg az ő életében, és főleg szenvedésében és halálában, s nem egyebek, mint az engedelmesség és önmaga tökéletes alávetése Isten akaratának, valamint az, hogy teljesen az embereknek szentelte életét. A többek között ezt mondta egyszer: „Nem azért jöttem, hogy szolgáljanak nekem, hanem hogy szolgáljak és életemet adjam az emberek megváltásáért.” Pál apostol pedig így ír: „Legyenek azok az érzések bennetek, melyek Jézus Krisztusban voltak.”

4. A törekvést, hogy Krisztust magába olvassza, a Szentlélek ébreszti fel és tartja fenn a keresztény emberben. A Szentlélek belsőleg alakítja át a keresztényt és lelkébe oltja a Krisztuséhoz hasonló érzéseket, a gyermeki odaadást Isten iránt és a jóságot az emberek felé. A keresztény ember, aki a Szentlélektől vezettetni magát, Isten fiaként viselkedik és Krisztus nyomában jár, azoknak szabadságával, akik önkéntesen követik a Lélek útmutatásait.

A keresztény ember alapvető vonásai

5. A keresztény élet alapvető küldetését Krisztus így fogalmazta meg: „Hinni Istenben . . . , és testvérek módjára szeretni egymást.”

6. Hinni Istenben annyit jelent, mint elfogadni az ő szavait és akaratát, bármi módon nyilatkozzék is az meg. Ezt az önkéntes alávétést Istennek, amely hasonló Krisztus tökéletes alávetéséhez, a keresztény nyelvhasználatban „hitnek” nevezik, és az magába foglalja a föltétlen engedelmességet Isten szavának, és a készséget arra, hogy lemondjon önmagáról Isten akaratával szemben. A hitet a keresztény ember szívében az Isten Lelke keltette fel, és első mintaképe Ábrahám, a zsidó pátriárka, akit a „hívók atyjának” neveznek, amiért életét és egész jövőjét tökéletesen kockáztatta a hit nevében.

7. A felebarát iránti szeretetet, amelyek a keresztény nyelvhasználatban a latin „caritas” és a görög „agapé” névvel illetnek, Jézus ezekkel a szavakkal jellemezte: „Azt cselekedjétek másoknak, amit szeretnétek, hogy nektek cselekedjenek.” Ami azt jelenti, hogy testvérként kell szeretni minden embert, fajra, képességre, élethelyzetre való tekintet nélkül, mert az Atya fiaiként szereti őket, és Krisztus egy lett közülük, anélkül, hogy a maga személyes kielégülését kereste volna. Ezt a szeretetet, amely meghaladja az emberi szív veleszületett képességeit, a hithez hasonlóan a Szentlélek oltja be a keresztény emberbe; ezért nem részesít előnyben személyeket, hanem inkább az alázatosak és a szükségét szenvedők felé fordul.

8. Bár minden ember irányában testvéri kötelességekben és őszinteségekben fejeződik ki, a keresztény szeretet nem nivellál, hanem tökéletesíti és fölemeli az emberi léttel együttjáró viszonylatokat, mint amilyen a család, a barátság és a kapcsolat azokkal, akik a közjó érdekében munkálkodnak.

9. A keresztény hagyomány tanítása szerint a felebaráti szeretet gyakorlásában az összes erények összegeződnek és kifejezésre jutnak, amint azt Szent Pál tanítja: „A szeretet türelmes, jóságos, nem féltékeny, nem hiú, nem gőgös; nem tapintatlan, nem keresi a magáét, nem gerjed haragra, nem rója fel a rosszat, nem örül az igazságtalanságnak; örül az igazságnak, mindent megbocsát, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel.”

10. Amikor az Istenbe vetett hitet és az emberek szeretetét gyakorolja, a keresztény ember nem vár evilági elismerést vagy kiváltságot; ellenkezőleg, vállalja azt a lehetőséget, hogy esetleg többet kell szenvednie másoknál, lévén egy olyan Úrnak követője, akit keresztre feszítettek, és aki az ellentmondás állandó jele a világban; a keresztény ember alázatos is, mert tudatában van annak, hogy az isteni adományok állandó veszélyben vannak benne, amíg csak a földön él. Ezzel szemben viszont állandóan számíthat Isten segítségére, hogy lelki hasznot merítsen viszontagságokból is és így remélheti, hogy a múlt dolgokon át, halhatatlan boldogságra jut el, amely soha nem ér véget.

11. Ez a bizonyosság reménységgel és legyőzhetetlen optimizmussal tölti el a keresztény embert. „A világban szenvednetek kell, jelentette be Krisztus, de legyetek bizalommal: én legyőztem a világot.” Teljesen Istenre hagyatkozva, a keresztény ember reménysége sohasem szűnik meg, és bizalmat öntve minden emberbe, kedvező előfeltételeket teremt arra, hogy megjavuljanak a szívek, és az egyes emberek és a társadalom helyzete is. „Ha Isten velünk, kiált fel Szent Pál, ki lesz ellenünk?”

Az értelem és a lelkiismeret irányelvei

12. Miközben a lélek indítására Krisztust követi, az igazi keresztény ember továbbra is tökéletesítésre váró ember marad, mindazokkal a bizonytalanságokkal és kockázatokkal, amelyeket az emberi lét hoz magával. A keresztény ember tapasztalásból tudja, milyen nehéz megtalálni a cselekvés helyes útját, belül szenved az érzékek indítása és az értelem ítélete közötti feszültség miatt, és tapasztalásból ismeri a szabad választás lehetőségét aközött, amit mint jót vagy rosszat ismer fel.

13. Ez a belső szabadság veleszületett kiváltsága minden embernek. A keresztény emberben az Isten Lelke belsőleg világosítja meg és erősíti meg ezt a szabadságot, amiáltal túl azon, hogy követi azt a jót, amit az értelem mutat meg, ő még ama döntések felé is tájékozódik, amelyeket az

isteni kinyilatkoztatásból, Krisztus példájából és a lélek belső sugallataiból ismer fel. A keresztény ember azonban csak akkor bizonyítja, hogy valóban Isten és Krisztus Lelke szerint él, ha már eleve eléget tesz a jó ama normáinak, amelyek az értelem világosságából származnak.

14. Nem könnyű azonban minden egyes keresztény számára, mint ahogy minden egyes ember számára sem az, hogy minden helyzetben világosan felismerje a helyes értelem irányelveit és Isten Lelkének útmutatásait; éppen ezért készségesen elfogadja azokat a törvényeket és normákat, amelyeket a kinyilatkoztatás révén maga Isten, az egyházi hatóságok, a polgári hatóságok és szülőföldjének hagyományai rögzítettek és rögzítenek, az utóbbiak esetében azzal a nyilvánvaló föltétellel, hogy azok nem ütköznek világosan Isten irányelveivel. Ily módon a keresztény ember elkerüli az illúziók és az erkölcsi szubjektivizmus veszélyét.

15. Miközben megköveteli a jogot és a kötelességet, hogy a saját lelkiismeretét követhesse, Krisztus követője tiszteletben tartja a mások meggyőződését és magatartását, még ha azok különböznek is az övétől, és Istenre bízva az ítéletet, remélve, hogy Ő mindenkit a saját lelkiismerete iránti hűség és a tőle kapott adomány mértéke szerint ítél meg.

A keresztény élet állapotai

16. A keresztény ember nem különbözik a többiektől az élet külső föltételeinek tekintetében; Pál apostol kezdettől fogva felhívta azokat, akik megtértek a kereszténységhez, hogy maradjanak meg abban az állapotban, amelyben azelőtt voltak. Az élet bármilyen formája és hivatása, amennyiben megfelel az erkölcsi lelkiismeret előírásainak, polgárjogot nyer az egyházban, amelyben, mint egy egységes és differenciált testben, megvan a funkciók és szolgálatok Istentől meghatározott különbözősége a közös érdekében. Megmaradva azonban abban az állapotban, amelyet a világban tölt be, a keresztény ember tanúságot tesz hitéről, mértékéről és szeretetéről, ily módon mintegy belülről, az élesztő vagy a só mintájára járulva hozzá a társadalom és a kultúra megszenteléséhez, a saját hivatásának példás betöltése révén, és az evangélium szellemétől vezettetve.

17. Mindenesetre a keresztény ember két állapotot ismer és méltányol különösképpen: a házassági és családi állapotot, és az Istennek és felebarátának szentelt állapotot a cölibátusban.

18. A házasság a hívek nagy többségének javasolt állapot, amelyet Isten rendelt el, és Krisztus szentelt meg. „Azért a férfi elhagyja apját és anyját, mondja Isten a bibliában, és követi feleségét, és ketten egyetlen dolgot alkotnak.” Teljes, hűséges és felbonthatatlan egyesülésről van itt szó, megerősítve egy szent ritussal, amelyben a kölcsönös emberi hűséget Krisztus szenteli meg. A házasság veti meg az alapját a keresztény családnak: a házastársak örömmel és felelősséggel, de önzés nélkül fogadják azokat a gyermekeket, akiket Isten jóváhagyásából bírnak, és a hitben és szeretetben, az élet szeretetében és szabadságban nevelik őket. A gyermekek, Isten adományai, újabb megszentelését jelentik a házasságnak, megújítják az egység kötelékét és elmélyítik a házastársak hűségét, akik ily módon járulnak hozzá Isten népének növekedéséhez a földön.

19. Nem mindenki hivatott viszont a házasságra: egyesek arra kapnak hivatást, hogy megőrizzék a cölibátust, hogy Krisztus példáját követve, teljesen Istennek adhassák át magukat és felebarátaik lelki és testi javának szolgálatába szegődjenek. Ebben az állapotban vannak rend-

szerint a papok, a szerzetesek és számos laikus hívő, férfiak és nők, akik a legkülönbözőbb módon vállalják azt, hogy Krisztus szellemének megfelelően élnek, és tesznek mellette hűséges tanúságtételt testvereik körében.

20. Akár a keresztény házasságról van szó, akár a cölibátusról, mind a kettő áldozatokat követel; az aggodalmaskodó tanítványoknak azonban, akiket megfélemlített az eszmény komolysága és nagysága, Jézus azt válaszolta: „Ami nem lehetséges az embereknek, az lehetséges Istennek”; Szent Pál pedig így magyarázta: „Mindenki megkapja a maga adományát Istentől, ki ilyen, ki amolyan módon.”

A keresztény élet forrásai

21. Az istenfiúi életet maga Krisztus tartja fenn, és táplálja láthatatlanul a keresztény emberben, Krisztus, aki személyesen találkozik a kereszténnyel életének kiváltságos pillanataiban, hála azoknak a jeleknek vagy szent szertartásoknak, amelyeket az egyház szentségeknak nevez. A keresztény ember nagylelkű és együttműködő szellemben fogadja ezeket, tudva, hogy az ilyen, Krisztussal való misztikus találkozások hatásossága az ő belső készségétől függ. Az első szentséget kereszttségnek hívjuk, mert külsőleg vízzel való lemosásból áll. Ebben a szentségben Krisztus minden bűntől megtisztítja az embert, újjáteremti őt az isteni életre, bensőségesen magához kapcsolja, kitörülhetetlen módon lelkébe nyomva a saját képét, bekebelezi őt az egyházba és Isten népének sorába, és megszenteli őt a Szentlélek adományával. Alapvető és döntő eseménye ez a keresztény életnek, és arra hivatott, hogy a továbbiakban uralkodó szerepet játsszon. A keresztény szülők újszülött gyermekeik számára kéri ezt a szentséget, tudva, hogy ezáltal nagy kincs részesesivé teszik őket. A tudatos elfogadást az ilyen gyermekek esetében pillanatnyilag a közösség kötelezettségvállalása helyettesíti, amelyhez később, a megfelelő időben, maguknak is személyesen csatlakozniuk kell.

22. A kereszttség vezet be az *eukarisztia* szentségét, amely az egész keresztény élet forrása és csúcsa. Ebben a szentségben a kenyér és a bor színe alatt, maga Jézus lép kapcsolatba tanítványával, hogy egyre inkább önmagához hasonlóvá tegye őt, meggyógyítsa az emberi természettel velejáráó lelki gyöngeségekből, és hogy megerősítse őt az örökkévalóság felé vezető úton. Mindez egy sajátos szertartás keretében történik, amelynek elsőrangú fontossága van a keresztény életben, s ez a mise, amelyben a pap, mint Krisztus képviselője, megismétli azokat a szavakat, amelyeket halála előtt Krisztus mondott el a kenyér és a bor fölött: „Ez az én testem”, „ez az én vérem”.

23. Az új élet, amelyet a keresztény ember a kereszttségben nyer el, s amelyet az *eukarisztia* táplál, állandó veszélyben forog az emberben bent ülő rossz romboló erői és „e világ fejedelmének”, a sáttánnak gonosz sugallatai miatt. Az új élet teljesen veszendőbe is mehet bizonyos, Isten és az általa megállapított erkölcsi rend ellen elkövetett, súlyos mulasztás következtében. A „súlyos” bűn, vagyis a teljes és tudatos eltávolodás Istentől, az isteni életet rombolja szét az emberben és veszélyes romlás. A keresztény ember, aki ily módon eltávolodott Istentől, nem élő tagja többé az egyháznak, noha külsőleg még odatartozik.

24. Isten jósága és Krisztus irgalma azonban készen áll, hogy újra meggyógyítsa és rehabilitálja azt az embert, aki őszintén megbánja a rosszat, amit elkövetett. A keresztény ember biztos és hatékony orvossággal számolhat, s ez bűneinek megvallása, más szóval a *gyónás*. Ha egy pap

előtt feltárja vétkeit és őszinte bánatát, elnyeri Isten bocsánatát, és ismét hasonlóvá válik Krisztushoz és visszahelyeződik az egyház élő közösségébe. A gyónásban a pap Isten nevében ítél, mint az ő jóságának képviselője. Amit a pap a gyónás keretében hall, arranézve tökéletes titoktartás kötelezi, amelynek megszegése halálos bűn, és az egyház legszigorúbb ítéletét vonja maga után. A történet során voltak papok, akik meghaltak azért, amiért megőrizték a gyónási titkot.

25. A keresztség, az eukarisztia és a bűnbánat szentségén kívül a keresztyény még négy további szentséget ismer. Ezek: a *bérmálás*, amelyben Krisztus az érettség felé növekvő keresztyény embert szellemi érettségre hívja el, és arra, hogy személyesen is kötelezze el magát ömellelte; az *egyházi rend* szentsége, amelyet az egyház legfőbb tekintélyei szolgáltatnak ki azoknak, akik közvetlenül is a lelki élet szolgálatába akarnak állni, tehát a püspököknek, papoknak és diakónusoknak. A *házasság* szentségében a házastársak arra kapnak kegyelmet, hogy megszenteljék közösségüket, hogy a halálig hűségesek maradjanak egymáshoz és szent módon neveljék ivadékaikat.

A *betegek szentségében*, amely jelképes olajjal való megkenést foglal magába, a dicsőséges Krisztus látogatja meg tanítványát a halál küszöbén, hogy amint részesévé válik majd Krisztus halála misztériumának, ugyanúgy részesüljön föltámadásában is.

A keresztyény ember társalgása Istennel

26. A keresztyény ember lelkileg találkozik Istennel és erőt merít belőle, a szentségeken kívül az isteni íge olvasása vagy hallgatása révén is, valamint az elmélkedéssel és az imádsággal, a munkával és a felebarátok szolgálatával.

27. Az emberek, és különösen a keresztyény embernek, az imádság az első válasza az Istentől kapott adományokra, és az ima egész életén elkíséri. Minthogy az ember a lelkiéletben Isten kegyelmének állandó segítségére nélkül semmire sem képes, a Szentlélek az, aki fölkelte benne az imádság óhaját. A Lélek siet az emberi gyöngeség segítségére, és azt sugallja neki, hogy forduljon az Atyához. Ilymódon tehát Isten van az imádság kezdeténél és végcéljánál is, s az imádság teremti meg a bensőséges kapcsolatot az Atyával, a Fiúval és a Szentlélekkel.

28. A keresztyény ember imádságának három fő formája van: a teremto Atyaisten iránti szeretet és imádás imádsága; a kérő imádság, amelyben a saját és a mások szükségait terjeszti Isten elé; végül a hálaadó imádság, amellyel megköszönjük Istennek a kapott adományokat. A keresztyény ember világi szükségéért is imádkozik, de csak fenntartással, tudva azt, hogy az imádság nem arra való, hogy helyettesítse az erőfeszítést, a tanulást, vagy a természetes eszközöket, amint hogy arra sem való, hogy helyrehozza az ember tévedéseit, vagy hogy önműködően az ember szolgálatába állítsa Isten hatalmát. Mégis ósrégi és szent hagyomány a keresztyénység körében a halottakért mondott imádság, hogy Isten megtisztítsa őket bűneiktől és befogadja őket békéjébe.

29. A keresztyény ember legkedvesebb imádsága a „Miatyánk”, amelyet Jézus tanított tanítványainak, amellyel a keresztyény ember úgy fordul Istenhez, mint a gyermek saját Atyjához. Isten után a keresztyény ember a szentekhez is imádkozik, vagyis azokhoz, akik már Isten közelében vannak, tisztelve őket és testvérien kérve közbenjárásukat. Valamennyi szent között természetesen kivételes helyet foglal el Mária, akit a keresz-

tény ember gyermekként szeret, hiszen Jézus anyja, akinek viszont a keresztény ember testvére; Máriához fordul a keresztény ember, bizalommal és gyöngédséggel az „Üdvözlégy” imádságával.

30. Az egyéni imádságon kívül minden keresztény ember különböző mértékben résztvesz azokban a közös imádságokban is, amelyekben az egyház mint helyi és egyetemes közösség fordul Istenhez, egységben Krisztussal és mind a szentekkel, akik már Isten világosságában élnek. Ebben az imádságban, amelyet liturgiának nevezünk, Isten dicsőítőjének szerepét vállalja az egyén, valamint az egész emberiség nevében könyörög, egységben az egész nagy keresztény családdal. Jellegzetesen liturgikus imádság a mise, de vannak más ilyen imádságok is, amelyeknek elmondása főleg a papokra és más, Istennek szentelt személyekre van bízva.

31. Amikor a biblia szavait olvassa vagy hallja a keresztény ember, tudja, hogy magának Istennek a szavát találja meg bennük, amely hívja és irányítja őt. Noha elmúlt eseményekre vonatkozik, mint amilyenek a zsidó nép életének eseményei vagy Jézus Krisztus szavai és cselekedetei, valamint az apostolok üzenetei, a szentírás mégis örökös időszerűséggel bír minden keresztény ember, sőt minden ember számára. Természetesen ahhoz, hogy a találkozás gyümölcsöző legyen, szükség van a Szentlélek közreműködésére, ami akkor történik meg, amikor annak, aki olvas, vagy hallgat, lelke a legkedvezőbb állapotban van, telítve az engedelmesség és az imádság szellemével: Isten ilyenkor megvilágosítja az értelmet és megerősíti a keresztény ember szívét.

32. Az elmélkedés, vagy értelmi imádság, ajánlatos a keresztény ember számára, különösen azok számára, akik szerzetesi életállapotot választottak. Elszakadást jelent ez az imaforma a földi dolgokkal való foglalatosságától, erőfeszítést a lelki fölemelkedésre és az üdvösség alapvető igazságainak szemlélésére. A lélek ilyenkor személyes és elkötelezett társalgásba merül Istennel, az egész életet fölemelve, és célbaállítva az ő rendjére. Aki hűségesen kitart az elmélkedés gyakorlata mellett, az a Szentlélektől elnyerheti a szemlélődés adományát, amely közvetlenül és örömtelien egyesíti az embert Istennel.

A keresztény ember magatartása

33. Önmagához fűződő kapcsolatában a keresztény ember reálisan értékeli önmagát; alázatos és mértékletes; alázatos, mert a gőg nem más mint illúzió, attól a pillanattól fogva, hogy mindent ingyenes adományként kapott az ember Istentől, akihez újra meg újra kérő szóval kell fordulnia elégtelenségei miatt, és hogy elnyerje a bocsánatot a mulasztásokért; mértékletes, vagyis ura testének és érzékeinek, mert tudja, hogy lappangóan állandóan benne van a rendtelenség, tehát éberséget kell magára erőltetnie, hogy amennyire lehet, valósággá tegye a Krisztus példájára mintázott tökéletes és feddhetetlen embert. Éppen ezért a keresztény ember távolfartja magát a kapzsiságtól és az irigységtől, még ha az csak belsőleg jelentkezik is, és alkalmankint szívesen gyakorolja az uralmat önmaga fölött, kisebb önmegtartóztatások vagy böjtök révén is, hogy végül engedelmesebben fogadja az imádság és a szeretet belső ösztönzéseit. Mértékletessége kiterjed a szexualitás területére és az ösztönös birtoklási vágyra is; a test és a lélek tisztaságára törekszik tehát olyan formában, ami megfelel állapotának.

34. A keresztény ember Jézus Krisztustól kapta meg az egyenesség, az őszinteség és a lojalitás szabályait; fegyelmezi tehát nyelvét és sza-

vait. De Krisztustól kapta meg a belső béke és az öröm adományát is. Minthogy Isten az Atyja, nem kell aggodalommal vagy félelemmel néznie azokra a gonosz hatalmakra, amelyek fondorkodnak ellene. Amikor a jó érdekében tevékenykedik, ezt szeretetből teszi, és a szeretet elúzi a félelmet, és örömmel tölti el őt. Eppen ezért a keresztény ember a nehézségek és szenvedések közepette is meg tudja őrizni belső vidámságát és békéjét.

35. Magánemberként a legapróbb részletekig menően becsületes. Tiszteletben tartja a család szent törvényeit, mint apa, anya, vagy gyermek egyaránt; mint állampolgár lelkiismeretesen eleget tesz társadalmi kötelességeinek, „megadva a császárnak azt, ami a császáré”, Krisztus parancsának megfelelően. A keresztény ember tisztviselés és igazmondó, hűséges az adott szavához, de nincs benne gőg. Elutasítja az erőszakot, tiszteletben tartja a mások jogait, különösen a lelkiismeret szabadságát, és tisztelettel és megbecsüléssel kezeli embertársát.

36. Ami a mindenség és az emberiség anyagi és szellemi javainak használatát illeti, az ember szabad és szuverén. Szent Pál szavai érvényesülnek számára: „Minden a tiétek, ti pedig Krisztuséi vagytok és Krisztus Istené”; „Mindaz, ami igaz, nemes, való, tiszta, szeretetreméltó, megbecsült, ami erény és dicséretre méltó, az legyen gondoskodástok tárgya.”

37. A keresztény ember nem él elszigetelten az emberek között, hanem olyan tud lenni, mint a szőlővessző a tőn és mint egyik tagja a testnek. Különösen az egyház tagjaként abból él, aminek tagja, résztvesz az életében, az ünnepeiben, a szertartásaiban, hogy nyilvánosan is tanúságot tegyen hitéről és kifejezésre juttassa szolidaritását testvéreivel. Kötelességének tekinti, hogy résztvegyen a szentmisén, amelyben lelkileg egyesül Krisztus áldozatával, egységben az egész közösséggel, békét kötve mindenkivel. Megtartóztatást gyakorol az előírt napokon. Kibékül Istennel és az egyházzal a gyónás révén, megosztja javait a szegénnyel, a lehetőségeivel arányban álló alamizsnálkodás révén. Végül kötelességének és megtiszteltetésnek tekinti, hogy Isten népéhez tartozva a földön, tevékenyen résztvegyen az egyház világi küldetésében, és előmozdítsa Isten dicsőségét és az üdvösséges dialógust az emberekkel.

38. Az emberekkel szembeni magatartását egyszerre ihleti a szolidaritás azzal a társadalommal, amelyben él, és hitének, valamint az Istentől személyes érdem nélkül kapott szellemi adományoknak tudata. Eppen ezért a hatalmat gőg nélkül gyakorolja, abban a meggyőződésben, hogy bármit tesznek a legalázatosabbnak az emberek között, azt magának Jézusnak teszik. Tudva azt, hogy Krisztus az övéinek megkülönböztető ismertető jeleként azt követeli, hogy kölcsönösen és érdektelenül szeressék egymást, a keresztény ember türelmes és szolgálatkész, vendégszerető és nagylelkű. Alapvető elv számára, hogy megbocsássa a kapott sérelmeket, hogy jót tegyen ellenségeivel és imádkozzék értük, jóval viszonzza a rosszat, Krisztus szavainak megfelelően: „Ha megbocsájtjátok az embereknek sértéseiket, a mennyei Atya is megbocsájtja a tiéteket; de ha ti nem bocsáttok meg az embereknek, Atyátok sem bocsát meg nektek.”

39. A megbocsájtás és a béke azonban nem jelent tétlenséget. Tudva azt, hogy az emberiségnek tökéletesednie és növekednie kell, addig a tökéletes mértékig, amelyet Isten írt elő, a keresztény ember kötelességének érzi, hogy a társadalmi igazságosság, a béke és a szabadság apostola legyen. Egy olyan társadalomban, amelyet az igazságtalanság és a képmu-

tatás tölt el, szembesegül a kizsákmányolás és a túlkapások minden formájával, személyesen is megfizetve az árát a többiek felemelésének.

40. A keresztény ember nem henyél, minthogy az apostoli hagyománytól kapta meg a szabályt: „Aki nem dolgozik, ne is egyék.” Felismerve, hogy a munkában Istennek az emberek felé nyilvánított akarata jut kifejezésre, munkabeli elkötelezettségét személyes és kötelező válasznak érzi az isteni parancsra, amely a teremtés folytatását írja elő, és annak egyre inkább az emberek szolgálatába állítását. Eppen ezért a hivatásbeli rátermettség és feddhetetlenség elengedhetetlen feltételek számára minden tökéletességre irányuló törekvésben.

41. A keresztény ember végül a reménység embere, és történeti elkötelezettsége arra a jövőre irányul, amelyet az isteni kinyilatkoztatás mutat meg az egyes ember és az egész emberiség számára. A keresztény ember élete Istentől irányított szolgálat, hogy megvalósuljanak az ő kegyelmi tervei az emberiség felé. Eppen ezért a keresztény ember minden nap Istenhez, az ő égi Atyjához fordul e szavakkal: „Jöjjön el a Te országod.”

42. A rosszal és a szenvedéssel szemben a keresztény ember derűnek és erősnek mutatkozik. Tudva azt, hogy Isten nem akarta őket, és hogy jelenlétük az emberek között a bűn gyümölcse, minden erejével és a tudomány minden lehetőségével küzd ellenük, hogy Krisztus példájára nyihítse őket. Minthogy azonban tudja, hogy mindig jelen lesznek az életben, ha jelentkeznek, az ember teremtményi állapotának jeleként, lázadás nélkül elfogadja és eszközül használja fel őket, hogy Isten akaratához simuljon; Krisztussal egyesülve visel el mindent, bizonyosan tudva, hogy amint részesül Krisztus szenvedéseiben, részesül majd feltámadásában is.

43. A halál tehát, noha szörnyű és néha félelmes megtapasztalást jelent a keresztény ember számára, nem veri le őt, hanem a hűsége indítja. Nagyon jól tudja, hogy ha Krisztussal egyesülve hal meg, vele találkozik majd a dicsőségben is, ha állhatatos és hűséges volt földi napjaiban. Ily módon az Atyaisten iránti engedelmisségben, egységben Krisztussal, az ő testvérével és megváltójával, bensőséges kapcsolatban a Szentlélekkel, „az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében”, a régi formulának megfelelően, amelyet gyakran ismétel, a kereszt jelével jelölve meg saját személyét, a keresztény ember Istenért és az emberekért él, földi életének döntő és utolsó órájáig.

F Ü G G E L É K

a katolikus egyház belső szerkezetéről

1. A katolikus egyháznak egyszerű, de tagolt és a föld legnagyobb részére kiterjedő szervezete van. Ennek feladata az, hogy szolgálja a hitet és a szeretetet, közreműködve az egyház lényeges céljának megvalósításában, amely nem más, mint Isten dicsősége és az emberek üdvössége.

2. Az egyház feje a pápa, akinek feladata az egyház kormányzása, az egyház ügyeinek előmozdítása és szellemi javainak védelme. Rómában, ahol székel, nem fejt ki politikai hatalmat a világ felé, hanem az általános jóval törődik, a békével és az egész emberiség egységével. Munkájában közvetlen segítséget nyújt az általa kiválasztott bíborosok kollégiuma és a római Kúria, amely kongregációkból, hivatalokból és bíróságokból áll. A Vatikánvároshoz kapcsolódó jelképes szuverenitás birto-

kosa, amely város egy korábbi és sokkal nagyobb evlági szuverén terület maradványa, s amely lehetővé teszi számára, hogy szolgálatát szabadon láthassa el és hogy képviselőket akkreditálhasson különböző nemzetekhez, közöttük több nem-katolikus nemzethez, amennyiben azok ezt kérik, s abból a célból, hogy a békét és a katolikusok szellemi érdekeit védje.

3. Az egyház kormányzatát a pápa a püspökökkel, az apostolok utódaival osztja meg. A püspökök mindegyike, hierarchikus közösségben a pápával, a rábizott területet (egyházmegyét) kormányozza, és a püspökök valamennyien a pápával együtt tagjai az egyház általános kormányzatának (püspöki szinódus). Minden egyházmegye az egyetemes egyház megjelöltje. A püspököknek a papok kollégiuma segít munkájukban, s e papokra az egyházmegye kisebb területei vannak bízva (az egyházközségek), s így a katolikus világ lényegében egyházmegyékre és plébániákra van felosztva. Mint ahogy minden egyházmegyének megvan a székesegyháza, ugyanúgy minden egyházközségnek megvan a maga plébániatemploma, amely az egyes hívőket gyűjti össze.

4. Fontos szerepet játszanak a katolikus világban a szerzetesrendek és a különböző elnevezésű vallásos társulatok (például jezsuiták, bencések, ferencesek, domonkosok stb.), amelyek férfiak vagy nők, papok vagy laikusok számára alakultak, s amelyek a szemlélődésnek vagy az apostolság munkájának szentelik magukat. A különböző időpontokban jelentős történelmi személyiségek, rendszerint szentek által alapított szerzetesrendek különböző sajátos területeken fejtik ki tevékenységüket (iskolák, kórházak, ifjúság, szegénygondozás, missziók, stb.), alárendelve az általános rendfőnöknek, és összhangban saját alapszabályaikkal és az egyház általános érdekével.

5. Minthogy nemzetek feletti jellege van, az egyház mindama népek fiai közül választja ki szolgálait, amelyeknek körében él és amelyeknek kultúráját és nyelvét magáévá tette. Éppen ezért a vallásos szertartásokat manapság mintegy 250 nyelven mondják. Mindenesetre különleges szerepet játszik a latin nyelv, részben azért, mert kezdettől szorosan kapcsolódott a római egyházhoz, de történelmi fontossága miatt is, amelynek révén bizonyos szempontból az egyház fő nyelvének tűnik, elsősorban a misemondásnál.

6. Hogy a társadalomban rendezett körülmények között élhessen és működhessen, az egyház az ókortól kezdve törvénykönyvet dolgozott ki, amelyet állandóan alkalmaztak az időszerű viszonyokhoz, s amelyek jelenleg a kánonjogi kódexben vannak összegyűjtve. Ebből ismerhetők meg a keresztény élet külső szabályai, itt határozták meg a jogokat, a kötelességeket és a szankciókat, ebben írják körül pontosan a hierarchia, a szerzetesrendek és a hívek kölcsönös kapcsolatait, és itt kerül megállapításra az egyház kapcsolata az államokkal.

7. A hierarchia, az egyházközségek, az egyházmegyék és a pápa működéséhez szükséges anyagi eszközök egyedül a katolikus hívek szabad adományaiból származnak, amely adományokat a szeretet és a Szent'ének ösztönzésére ajánlanak fel. Az egyház tehát nem gazdasági és anyagi hatalom, hanem egyedül Isten Lelkére támaszkodik.

A világon a legnagyobb dolognak, a szeretetnek, az a tulajdonsága, hogy a legapróbb, mindennapos dolgokká alakul át: napokká, órákká, eseményekké, szavakká, véletlenné; és mi ezekben a mindennapos dolgokban az isteni szeretet hatalmas szövetét szöhetjük tovább.

Georg Feuerer